УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

Одлуком 2402/1 од 26. октобра 2017. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта мср Милице Митић, која је пријавила тему под насловом „Компаративна анализа граматичких садржаја у настави албанског и српског као нематерњег језика“.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Ментор: др Весна Крајишник, ванредни професор, Савремени српски језик, 2016, Филолошки факултет Универзитета у Београду,
2. др Весна Ломпар, ванредни професор, Савремени српски језик, 2017, Филолошки факултет Универзитета у Београду,
3. др Небојша Маринковић, доцент, 2017, Савремени српски језик, 2017, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Милица Митић рођена је 9. јануара 1986. године у Врању. Основну школу Јован Јовановић Змај у Врању завршила је са одличним успехом, као носилац дипломе Вук Караџић. Гимназију Бора Станковић завршила такође са одличним успехом.
На студијској групи за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу дипломирала маја 2010. године са оценом 10 на дипломском испиту. Дипломски рад радила је под менторством проф. Слободана Марјановића, Творба речи у делу Деобе Добрице Ћосића. Као дипломирани фиололог за српски језик и књижевност уписала мастер студије на Филозофском факултету у Нишу, где их је завршила 2014. године са оценом 10 на мастер раду под називом Интерактивна настава граматике српског језика у савременој школи под менторством проф. Марине Јањић. На одбрани овог рада, председница комисије, Ирена Цветковић рекла је да је ово први одбрањен мастер рад из области Методике наставе на Филозофском факултету у Нишу. Докторске академске студије уписала је на Филолошком факултету у Београду, модул Српски језик, школске 2014/2015. године. Била је испитивач и прегледач тестова на пројекту Развој образовних стандарда за српски језик као нематерњи .

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Митић, Милица, 2014. Савремена настава граматике српског језика, Узданица, Часопис за језик, књижевност и педагошке науке, година XL, бр. 2, стр. 139-146. Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. ISSN 1451-673X M52

Митић, Милица, 2015. Интерактивна настава граматике српског језика као савремени модел наставе, Годишњак Учитељског факултета у Врању, година XL, књига шеста, стр. 335-345. Врање: Учитељски факултет у Врању. ISSN 1820-3396 M53

Митић, Милица, 2014. Методичке иновације у настави граматике српског језика – практичан пример, Методичка пракса, бр. 4 2014. Vol 13, година XIV. стр. 425/434. Београд: Учитељски факултет у Београду. YU ISSN 0354-9801 UDK 37 M53

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Милица Митић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена **др Весна Крајишник**, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Центар за српски као страни језик.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. (2007). Потребна лексика у рјечнику прага знања српског као страног језика, Зборник радова *Српски као страни језик у теорији и пракси*, Београд, стр. 195-201.

2. (2009). Развој комуникативне методе и њена примјена у настави српског као страног језика, *Српски језик,* XIV/1-2, Београд, стр. 393-406.

3. (2011). Проблеми у настави везника и везничких конструкција, *Српски језик*, XVI, Београд, стр. 627-636.

4. (2014). Анализа уџбеника за српски као нематерњи језик од I до VIII разреда основне школе (у коауторству са Н. Стрижак), у: *Студија о могућностима унапређења наставе и учења Српског као нематерњег језика у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа* (ур. Наташа Бошковић и др), Београд: Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, стр. 97–122.

5. (2014). Анализа резултата тестирања (у коауторству са Н. Стрижак), у: *Студија о могућностима унапређења наставе и учења Српског као нематерњег језика у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа* (ур. Наташа Бошковић и др), Београд: Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, стр. 123–150.

6. (2016). Нека питања из методике наставе српског као страног језика, *Српски као страни језик у теорији и пракси III*: тематски зборник радова, Београд, стр. 7-26.

7. (2016). *Лексички приступ српском као страном језику*, Београд: Филолошки факултет, стр. 292.

Комисија сматра да ванредни професор др Весна Ломпар испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Српски језик.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Компаративна анализа граматичких садржаја у настави албанског и српског као нематерњег језика“ прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме

Предмет овог истраживања је свеобухватно сагледавања уџбеника из предмета Албански језик и Српски као нематерњи, као и дистрибуција граматике у њима и усклађеност садржаја из граматике од првог до осмог разреда основне школе. Ученици албанске националне мањине који похађају наставу на метрњем језику требало би да усвоје српски језик на нивоу који им обезбеђује несметану комуникацију са говорницима већинског језика. Уџбеници морају бити усклађени својим садржајем и методолошким карактеристикама и бити примерени различитим нивоима овладаности српским језиком. У дисертацији ће бити пружен детаљан преглед релевантне литературе која служи као полазиште за даља истраживања. Детаљно ће бити сагледана дистрибуција наставних садржаја у граматици, (не)еквивалентност граматичких јединица, као и терминолошка развијеност у релевантним уџбеницима, да би се потом извршила евалуација и компарација уџбеника из те области на основношколском нивоу. На крају ће се дати препоруке за усаглашавање граматичких садржаја у настави албанског као матерњег и српског као нематерњег језика.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 27 библиографских јединица релевантних за истраживање:

1. Барјактаревић 1966: Д. Барјактаревић, Прешевско-бујановачка говорна зона, Врањски гласник II, Врање, 173−214.
2. Бега и Бега 2007: B. Bega and S. Bega, Let's learn Albanian, Tirana: Mediaprint.
3. Богдановић и Марковић 2000: Н. Богдановић и Ј. Марковић, Практикум из дијалектологије, Ниш: Свен.
4. Божовић 2009: М. Божовић, Неке заједничке појаве у српском, албанском и турском језику на Косову и Метохији, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског Факултета у Нишу, бр. 9, 37−46.
5. Грковић Мејџор 2007: Ј. Грковић Мејџор, Списи из историјске синтаксе, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
6. Дурбаба 2011: О. Дурбаба, Теорија и пракса учења и наставе страних језика, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
7. Елис 2003: R. Ellis, Second Language Acquisition, Oxford University Press.
8. Звекић Душановић 2004: Д. Звекић Душановић, Нека питања наставе српског као нематерњег на раскршћу приступа и метода, Hungarológiai közlemények, бр. 3, 73−85.
9. Звекић Душановић 2011: Душанка Звекић-Душановић, Граматичко-лексичке карактеристике текста и степен његове разумљивости у српском језику као нематерњем, Научни састанак слависта у Вукове дане 40/1, 2011, 439–450.
10. Звекић Душановић 2011: Душанка Звекић-Душановић, Уџбеници за српски као нематерњи језик у основној школи, Српски као страни језик у теорији и пракси (тематски зборник радова), Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, 2011, 153–162.
11. Звекић Душановић 2007: Душанка Звекић-Душановић, Српски као нематерњи језик – значај, преглед и перспективе уџбеничке литературе, „Уџбеник и савремена настава“, Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике, приредила мр Бранислава Марковић, Завод за уџбенике, Београд, 2007, 61-67.
12. Ивић 1985: П. Ивић, Дијалектологија српскохрватског језика. Увод и штокавско наречје, Нови Сад: Матица српска.
13. Ивић 1994: П. Ивић, Српскохрватски дијалекти, њихова структура и развој, Нови Сад, Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
14. Крајишник 2009: Весна Крајишник, Развој комуникативне методе и њена примјена у настави српског као страног језика, Српски језик, XIV/1-2, Београд, стр. 393-406.

15. Крајишник 2011: Весна Крајишник, Проблеми у настави везника и везничких конструкција, Српски језик, XVI, Београд, стр. 627-636.
16. Крајишник 2014: Весна Крајишник, Анализа уџбеника за српски као нематерњи језик од И до ВИИИ разреда основне школе (у коауторству са Н. Стрижак), у: Студија о могућностима унапређења наставе и учења Српског као нематерњег језика у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа (ур. Наташа Бошковић и др), Београд: Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, стр. 97–122.
17. Крајишник 2014: Весна Крајишник, Анализа резултата тестирања (у коауторству са Н. Стрижак), у: Студија о могућностима унапређења наставе и учења Српског као нематерњег језика у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа (ур. Наташа Бошковић и др), Београд: Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, стр. 123–150.
18. Крајишник 2016: Весна Крајишник, Нека питања из методике наставе српског као страног језика, Српски као страни језик у теорији и пракси III: тематски зборник радова, Београд, стр. 7-26.
19. Кријези 2012: М. Кријези, Значење предлога у српском и албанском језику, докторска дисертација, Београд: Филолошки факултет.
20. Маља Имами 2009: Н. Маља Имами, Граматика савременог албанског језика, Београд: ННК Интернационал.
21. Митић Ивана, Стефановић Марија: Карактеристике српског као нематерњег језика код ученика средње школе Сезаи Сурои у Буујановцу, Пхилологиа Медиана, бр. 8, 523-538,Ниш.
22. Трајковић 2010: Т. Трајковић, Преглед познавања српског језика код ученика Албанаца у Прешеву, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, бр. 10, 497−509.
23. Трајковић 2011: Т. Трајковић, Неки новији наноси из српског језика у говору Албанаца, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, бр. 11, 159−164.
24. Трајковић 2012: Т. Трајковић, Глаголски систем говора Прешева у светлу језичке интерференције, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, бр. 12, 171−180.
25. Филиповић 2011: Ј. Филиповић, Српски као језик образовања у образовању националних мањина у Србији, у: Весна Крајишник (ред.), Српски као страни у теорији и пракси, Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, 351−364.
26. Станишић 1991: Вања Станишић, Из историје примене словенске писмености за албански језик, Баштина, Приштина 1991. http://www.rastko.rs/rastko-al/jezik/vstanisic-pismenost.pdf
27. Станишић 1995: Вања Станишић, Српско-албански језички односи, САНУ, Београд.
28. Станишић 2006: Вања Станишић, Увод у индоевропску филологију, Чигоја штампа, Београд.

4. циљеви истраживања

Циљеви

Планирано истраживање спроводи се са циљем: а) да се анализира структура уџбеника за предмете Албански језик и Српски као нематерњи језик, б) да се сагледа граматички садржај уџбеника за основну школу, в) да се препоруче усклађивања у овој области из оба предмета, који би требало да се покажу као високоефикасни у различитим етапама учења. Теоријски оквир који ће у раду бити примењен представљаће полазиште за дефинисање кључних појмова истраживања и основу за даље истраживање у овој области.

Хипотезе

Након прелиминарних истраживања, постављена је хипотеза да не постоји адекватна усклађеност граматичких садржаја у наставним програмима и уџбеницима за птредмете Албански језик и Српски као нематерњи језик. Ова неусклађеност доводи до ометања и отежавања извођења наставе и усвајања српског језика.

5. очекивани резултати

На основу постављеног циља и задатака истраживања очекује се да ће оно: а) допринети спознаји о могућностима усклађивања садржаја из граматике у сваком разреду основне школе, б) допринети успешнијем учењу Српског језика као нематерњег, в) показати могућности модификовања наставног плана и програма које ће довести до тога да ученик самостално усваја наставне садржаје из српског као нематерњег, г) допринети бољем разумевању садржаја из граматике, с циљем да ученици развијају комуникативну компетенцију.

6. план рада

Писању тезе претходи детаљна анализа литературе која се односи на дату тему и утврђивање одређених генерализација из прошлих искустава истраживача и постојеће литературе, односно упознавање са истраживањима у области српског језика као страног и нематерњег. Стога у првој фази рада на дисертацији анализом прикупљених података издваја се основа за даљу анализу и прецизно сортирање прикупљене грађе под поједине теме и категорије.
У другој фази рада предвиђено је да се изврши анализа структуре уџбеника прво на албанском језику од првог до осмог разреда основне школе, а затим и анализа уџбеника за Српски језик као нематерњи. Затим анализа наставних планова и програма за предмете Албански језик и Српски језик као нематерњи. Разматраће се усклађеност програмских садржаја из ових предмета са узрастом ученика. Утврдиће се какав је однос програмских захтева, односно циљева и задатака наставе граматике и стандарда постигнућа за крај основног образовања, те да ли су програми са њима усаглашени и усмерени ка стицању знања о датим темама у сваком разреду основне школе.
Затим ће се, у трећој фази, применити компаративни приступ уџбеницима на албанском и српском као нематерњем са циљем указивања на сличности и разлике у обрађивању одређених садржаја из граматике.
С обзиром на значај који мотивација за учење има за успешно усвајање различитих знања из граматике, у четвртој фази истражиће се могућности мотивисања ученика у средини у којој уче нематерњи језик и показати које мотивационе технике могу бити примењене у настави граматике као први корак ка учениковом усвајању те језичке грађе.
У складу са сазнањима до којих будемо дошли у претходним фазама, у завршној фази фокусираћемо се на трагање за новим методолошким могућностима изучавања овог проблема и дати могућа решења за усклађивање програмских садржаја, као и препоруке за њихово усаглашавање, посебно (не)еквивалентних јединица.

7. методе истраживања

Методологија рада подразумева примену аналитичко-дескриптивног метода. Теоријски оквир који ће се развијати у циљу дефинисања кључних теоријских појмова истраживања, и анализа прикупљене грађе (наставних планова и програма и уџбеника) представљаће основу за даља истраживања.
Прегледом релевантне литературе и анализом грађе издвајају се основе за истраживања, да би се потом прикупљени подаци сортирали под одређене теме или категорије. Врши се операционализација, а потом њихова теоријска анализа. Значајан сегмент истраживања представља сагледавање грађе из граматике у уџбеницима на албанском и српском као нематерњем. Испитивањем су обухваћени уџбеници које издаје ЗУНС и албанска издавачка кућа Albas.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Милица Митић, мастер

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је мср Милица Митић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Српски језик.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је ванредни професор др Весна Крајишник подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **мср Милице Митић** и предложене теме докторске дисертације **„Компаративна анализа граматичких садржаја у настави албанског и српског као нематерњег језика“**, а да се за ментора именује **др Весна Крајишник**, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Весна Крајишник, ванредни професор

_____

2. Др Весна Ломпар, ванредни професор

_____

3. Др Небојша Маринковић, доцент

_____